

Програм управљања Националним парком Фрушка гора за 2015. годину

**ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА
НАЦИОНАЛНИМ ПАРКОМ ФРУШКА ГОРА
ЗА 2015. ГОДИНУ**

Сремска Каменица
новембар, 2014. године

Програм управљања Националним парком Фрушка гора за 2015. годину доноси се на основу члана 54. Закона о заштити природе ("Службени гласник РС" бр.36/2009, 88/2010 и 91/10 исправка).

Програм представља оперативну разраду Плана управљања подручјем Националног парка Фрушка гора за период 2011-2020. године (у поступку усвајања) и у њему су, у склопу приоритетних циљева, дефинисане конкретне активности које се планирају спровести у 2015. години.

1. УВОД

Због посебног значаја предела Фрушке горе 1949. године Влада НР Србије основала је организацију "Народно излетиште Фрушка гора" са задатком унапређивања овог комплекса као излетишта и одмаралишта.

Године 1960., Скупштина НР Србије, посебним законом, због својих природних и културних вредности, Народном излетишту даје виши ранг и ставља га под посебну заштиту и проглашава за Национални парк.

Национални парк Фрушка гора је препознатљив по геолошкој историји, биолошкој разноврсности, културном наслеђу (манастири, споменици НОБ-а), великом проценту липових шума (37% липе), великој посећености.

1.1. Положај Националног парка Фрушка гора

Фрушка гора је једна геоморфолошка целина која везује славонске планине на северозападу са шумадијским планинама на југоистоку. Национални парк Фрушка гора обухвата делове територија општина Инђија, Ириг, Шид, Бачка Паланка, Беочин, Сремски Карловци и градова Сремска Митровица и Нови Сад- Петроварадин. Географски је смештена између 45°04' и 45°16' северне географске ширине и 16°37' и 18°01' источне географске дужине. Налази се између два највећа административна центра у земљи Новог Сада (25км) и Београда (90км).

1.2. Национални парк Фрушка гора у међународном контексту

Међународни значај Фрушке горе потврђен је 1989. године кроз укључивање у ИВА пројекат. Од тада Фрушка гора званично постаје међународно значајно станиште птица у Европи (YU 031), на површини од 25 000 ха. Извршена је ревизија 1997. године и повећана је површина обухваћеног подручја на 42 000 ха (YU 006), такође Фрушка гора је значајно ИРА и ИВА подручје. Од 2009. године Национални парк Фрушка гора је проглашено за значајно станиште дневних лептира у Србији (РВА).

1.3. Визија Националног парка Фрушка гора

У наредних десет година Национални парк Фрушка гора ће бити препознат од стране међународне, националне и локалне заједнице по својим природним, културно-историјским вредностима и социјално-економском значају.

Национални парк Фрушка гора је острвска планина израженог био-геодиверзитета и очуваних природних ресурса. Темелј је развоја локалних заједница и природни еко-едукативни центар за будуће нараштаје. Све активности и одлуке које се доносе морају се ускладити са овом визијом која у себи укључује неколико основних дугорочних циљева:

- заштита и очување биодиверзитета, природних и створених вредности,
- рационално коришћење ресурса,
- развој локалних заједница и њихово укључивање у процес управљања подручјем Националног парка,
- подизање еколошке свести.

Ова визија представља основ за укључивање свих заинтересованих субјеката у процес доношења одлука у националном парку јер представља оквир за њихово ангажовање и усмерава њихове активности ка задатим циљевима.

2. ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА

*Извод из Плана управљања подручјем НП Фрушка гора за период 2011-2020. године (у поступку усвајања)

- До 2020. године Национални парк Фрушка гора ће учествовати у изради и имплементирати стратегију кроз НАТУРУ 2000;
- Национални парк Фрушка гора ће до 2020. године имати добро развијен и имплементиран план управљања посетиоцима и савремено опремљену чуварску службу за спровођење унутрашњег реда, као и добро развијен план прихода и изграђен институционални капацитет;
- Национални парк Фрушка гора ће до 2020. године имати добро развијену и имплементирану политику комуникације, образовања и учешћа јавности, укључујући и волонтерску политику;
- Национални парк Фрушка гора ће до 2020. године основати ресурсни центар за одрживи развој дунавско-фрушкогорског региона у сарадњи са Кампинг асоцијацијом Србије и значајније унапредити едукативне програме и рад са локалним заједницама са циљем унапређења и развијања еколошке свести локалних заједница, руралног развоја подручја и развоја одрживог туризма;
- До 2020. године Национални парк Фрушка гора ће надоградити постојећи и израдити и развити систем (годишњег) мониторинга у складу са законском регулативом;
- За десет година од сада, НПФГ ће имати побољшати спровођење плана решавања претњи за све облике нарушавања животне средине и друге антропогене претње у складу са законском регулативом;

3. ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

3.1 Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

3.1.1 Флора, фауна и фунгија

3.1.1.1 Картирање природних реткости и утврђивање стања популација

Биолошком валоризацијом подручја Националног парка Фрушка гора утврђено је присуство бројних врста флоре, фауне и фунгије, од којих су многе ретке и заштићене. Иницијална база података урађена је и континуирано се допуњује новим подацима добијеним истраживањем на терену.

Активност:

1. Наставак рада на допуни базе података о распрострањености врста.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	100.000,00	јавно предузеће

3.1.1.2 Редовно праћење стања популација природних реткости

Због нарушавања станишта (антропогени утицај или природне непогоде) могуће су промене у стабилности популација природних реткости. Посебно су угрожена ободна ливадостепска станишта која су флористички најбогатија, а уједно и под највећим антропогеним утицајем.

Активност:

1. Наставиће се континуирано праћење стања (мониторинг) популација више врста, као што су: *Adonis vernalis*, *Pulsatilla vulgaris*, *ssp. grandis*, *Pulsatilla pratensis*, *Cheilanthes marantae*, *Anemone silvestris*, као и свих врста из фамилије *Orchidaceae* ради правовременог деловања у случају негативних деловања

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	100.000,00	јавно предузеће, Покрајински завод за заштиту природе

3.1.1.3 Заштита орла крсташа

Са циљем заштите ове врсте, Национални парк Фрушка гора је још 1996. године започео са пројектом заштите, односно активностима којима тежи да допринесе очувању преосталих парова, као и евентуалном повећању популације. Локалитети на којима су активна гнезда орла крсташа налазе се у I степену режима заштите, чиме је онемогућен приступ и узнемиравање од стране посетилаца. Поред тога, у периоду гнезђења појачан је надзор од стране чуварске службе. У ширем подручју око места гнезђења се током године не планирају радови у области шумарства да би се узнемиравање svelo на минимум. У сарадњи са стручњацима Покрајинског завода за заштиту природе врши се редовно праћење стања популације. Зимско хранилиште представља најзначајнији део пројекта очувања ове врсте јер се највећи број страдања, посебно младих птица, дешава управо током зиме због недостатка хране.

Активности:

1. Чување гнезда и спречавање узнемиравања у репродуктивном периоду
2. Редовно праћење стања популације и угрожавајућих фактора
3. Континуиран рад хранилишта

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	200.000,00	јавно предузеће, Покрајински завод за заштиту природе

3.1.1.4 Евидентирање алохтоних врста флоре и фауне

На територији Националног парка Фрушка гора је 21. августа 2008. године регистрована инвазивна и агресивна врста *Harmonia axyridis* (вишебојна азијска бубамара). Тада је то представљало први налаз ове конкурентне врсте домаћим врстама бубамара у Југоисточној Европи. Током 2015. Године, наставиће се мониторинг и осталих алохтоних врста на територији Националног парка Фрушка гора.

Активности:

1. Мониторингом је потребно утврдити утицај ове врсте на домаће врсте бубамара од којих су неке на листама под заштитом.
2. Наставиће се мониторинг и осталих алохтоних врста и потенцијалне промене њихових ареала распрострањености.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	100.000,00	јавно предузеће, Покрајински завод за заштиту природе

3.1.2 Ливаде и ливадо-степе

3.1.2.1 Праћење обрастања травнатих површина жбунастом вегетацијом

У циљу очувања ливадских екосистема и предроне разноврсности у Националном парку Фрушка гора највише пажње ће се посветити ободним ливадо-степским стаништима која су флористички и фаунистички најбогатија.

Активности:

1. Одржавање ливада у виду кошења и уклањања жбунасте вегетације у границама Националног парка.

ГЈ 3801 - одељења 1/1 1,73 ха, 16/5 0,52 ха, 65/1 6,04 ха, 66/1 0,73 ха

ГЈ 3802 - одељења 51/2 0,68 ха, 52/2 2,51 ха

ГЈ 3804 - одељења 9/3 1,09 ха, 46/3 0,17 ха, 47/1 0,15 ха, 53/1 0,48 ха

ГЈ 3805 - одељења 8/1 0,62 ха, 12/1 0,27 ха, 20/1 0,32 ха

ГЈ 3806 - одељења 5/1 1,0 ха, 6/1 2,0 ха, 8/1 1,0 ха, 10/1 0,50 ха, 31/1 2,29 ха, 40/ 0,50 ха, 49/1 2,00 ха, 58/1 0,64 ха, 59/1 0,60 ха, 60/1 1,18 ха, 76/1 0,43 ха, 77/1 1,00 ха, 86/1 1,61 ха, 87/1 0,94

ГЈ 3808 - одељења 48/2,4-3,94ха, 26/1-1,33ха

ГЈ 3809 - одељења 4/1-2,35ха, 13/1-1,13ха

ГЈ 3810 - одељење 6/1-1,50ха

ГЈ 3811 - Косача (9.05 ха)

ГЈ 3812 - Маруша (17.58 ха), Велешкић (17.01 ха)

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	300.000,00	јавно предузеће
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	500.000,00	

3.1.2.2 Одржавање пашњака на ливадо-степским површинама које се налазе ван граница Националног парка

Пашњачке површине ван граница Националног парка Фрушка гора представљају хранидбену основу за орла крсташа. Део ових површина предложен је да уђе у границе Националног парка Фрушка гора новим предлогом граница. У 2015. години јавно предузеће покушаће да обезбеди средства за редовно одржавање ових површина кроз пројектне предлоге и кроз сарадњу са локалним становништвом првенствено кроз коришћење ових површина на традиционалан начин (пашарење). До реализације ових активности и у зависности од потребе (степен обрастања појединих ливада) ове ливадо-степске заједнице редовно ће се одржавати у сарадњи са локалном самоуправом и у оквиру редовног ангажовања надлежних институција кроз пројекте, субвенције или донације. У 2015. години, планира се настављање радова на уклањању жбунасте вегетације на пашњаку

код насеља Нерадин према динамици сарадње са Покрајинским секретаријатом за архитектуру, урбанизам и заштиту животне средине.

3.1.3 Шуме

3.1.3.1 Мониторинг шумских екосистема и установљивање показатеља екосистемског приступа газдовању шумама

Наставак праћења стања шумских екосистема на биоиндикацијским тачкама европске мреже нивоа 1, нивоа 2 и нивоа 3.

На подручју Националног парка Фрушка гора постављене су две биоиндикацијске тачке нивоа 1 (Сремска Каменица, Лежимир), нивоа 2 (Сремска Каменица и Краљеве столице) и нивоа 3 (Андревље) за праћење стања (сушења) шума у европској мрежи 16 x 16 км.

Активност:

1. Наставиће се праћење стања шумских екосистема у сарадњи са Институтом за низијско шумарство и животну средину

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	200.000,00	јавно предузеће, Институт за низијско шумарство и животну средину

3.1.3.2 Праћење кретања популација штетних инсеката

Утврђивање и праћење биљних болести и штеточина има важну улогу при заштити шумских екосистема Националног парка Фрушка гора. До сада је постављен већи број сталних и привремених огледних површина на којима се континуирано прикупљају и обрађују подаци о присуству и бројности појединих штетних и корисних инсеката.

Активности мониторинга:

1. Прикупљање података ради правовременог реаговања у случају каламитета појединих врста.
2. Мониторинг фотофилних и фитофагних штетних инсеката.
3. Мониторинг јајних легала *Lymantria dispar* и других Lymantriidae у фитоценозама Националног парка Фрушка гора.
4. Постављање лепљивих појасева и огледних површина у фитоценозама НП

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	150.000,00	јавно предузеће,

		Институт за низијско шумарство и животну средину
--	--	---

3.1.3.3 План развоја шума у НПФГ

У 2011. години је истекла важност „Опште основе за газдовање шумама за Национални парк Фрушка гора 2001-2011“ и ЈП је упутило званичан захтев Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство за израду Плана развоја шумског подручја. Према Закону о шумама ("Службени гласник РС", бр. 30/2010) неопходно је донети План развоја шума у Националном парку као документ којим се утврђују правци развоја шума и шумарства. План развоја шума биће усклађен са Планом управљања Националног парка за период 2011-2020. године (у процесу усвајања). У 2015. години, завршиће се израда Плана развоја у складу са конкурсом објављеним од стране Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство од 02.10.2013. године.

Активност:

1. Учешће у изради Плана развоја шумског подручја "Национални парк Фрушка гора"
2. Анализа предложених решења и усклађености са програмима и плановима развоја НП
3. Усвајање Плана развоја

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	200.000,00	јавно предузеће, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Шумарски факултет Београд

3.1.3.4 Израда основа и програма газдовања

Крајем 2010. године, истекла је важност Програма газдовања приватним шумама у Националном парку Фрушка гора и у 2011. години, ЈП се обратило надлежном органу АПВ за израду истог, које је 02.10.2013. године, објавило конкурс за израду овог документа.

Значајне промене у власничкој структури због процеса реституције условиле су потребу за ажурирањем постојеће базе података. Ажурирање базе ће се извршавати у складу са упутствима о садржини, начину управљања, одржавања и коришћења информационог система.

У току 2015. године, објавиће се конкурс за израду шумских основа за државне шуме на подручју Националног парка и започеће радови на обележавању и прикупљању података за израду ових докумената

Активност:

1. Ажурирање базе података
2. Припрема података за израду Програма газдовања приватним шумама за сопственике шума појединачних поседа мањих од 100 ha и учешће у изради Програма газдовања приватним шумама
3. Доношење Програма газдовања приватним шумама по завршетку израде
4. Припрема података за израду документације јавних набавки за израду шумских основа за газдинске јединице 3801, 3806, 3807, 3808, 3810 и 3812
5. Почетак радова на издвајању и таксацији
6. ЈП ће учествовати у делу припремних радњи које ће омогућити израду шумских основа шума у власништву манастира СПЦ (разграничење поседа)

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	150.000,00	јавно предузеће, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Шумарски факултет Београд

3.1.3.5 *Израда Програма заштите шумских екосистема*

Програм заштите шумских екосистема израђује се сваке године и саставни је део Годишњег плана газдовања шумама.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	200.000,00	јавно предузеће

3.1.3.6 *Дијагнозно-прогнозна служба*

Програм прогнозно-извештајне службе садржи у себи активности које су проистекле из Закона о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10). Све активности се обављају у координацији са дирекцијом Управе за шуме у Београду и Прогнозно-извештајним центром (Институт за низијско шумарство и животну средину).

Активности:

1. Мониторинг ранопролећних дефолијатора сакупљањем зимских гранчица на локалитетима на којима је угроженост од каламитета и градације извесна

2. Праћење бројности ларви мразоваца на раном храстовом лишћу
3. Мониторинг процентуалног брста у крунама дрвећа
4. Мониторинг губара у шумским екосистемима Националног парка
5. Постављање одређеног број огледних површина за праћење бројности малог и великог мразовца
6. Израда извештаја по Закону о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10)

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	250.000,00	јавно предузеће, Управа за шуме – МПШВ, Институт за низијско шумарство и животну средину

3.1.3.7 Мере заштите од пожара

У циљу заштите од пожара како шумских састојина тако и свих објеката, Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ поседује израђен План заштите од пожара који има рок важења од 10 година, као и Програм реализације мера и задатака из планова заштите од пожара који се доноси сваке године. У наведеном програму су предвиђене организационе и техничке мере заштите шума од пожара, набавка и смештај алата и опреме за гашење пожара, активности заштите од пожара за објекте (провера и сервисирање система за дојаву пожара, сервисирање ручних апарата за гашење пожара, одржавање громобранских инсталација) и унутрашња контрола мера и активности на заштити од пожара. Такође у 2013. години израђена су два елабората о заштити шума од пожара у Великој Ремети и Буковцу (два већа комплекса четинарских састојина).

Од стручно оспособљених и обучених радника Националног парка, формирана је ватрогасна бригада која је издељена на водове при чему је свака радна јединица посебан вод.

На основу рокова и смерница из Програма реализације мера и задатака из планова заштите од пожара за 2015. годину, биће предвиђене мере увођења ванредног стања у критичном периоду године и у тренуцима постојања велике опасности од избијања пожара.

У циљу противпожарне заштите, у поменутом Програму за 2015. годину предвиђено је спровођење следећих мера и активности:

- Израда громобранских инсталација на објектима у радним јединицама Сремска Каменица и Беочин;
- изградња и одржавање 50 km противпожарних путева и 26,79 ha противпожарних пруга и просека, како би ватрогасна возила, средства и ватрогасци могли лакше доћи до опожарене површине;
- набавка противпожарних апарата S-9 (10 комада), и S-12 (4 комада);
- набавка противпожарне опреме: 10 метларица, 5 напртњача и 1 моторна тестера;

- уколико финансијске могућности дозволе, извршиће се набавка навоза (додатне опреме за гашење пожара) за ватрогасно возило „Махиндра“, који се састоји од резервоара за воду и пумпе високог притиска са цревом;
- изградња најмање 10 ниских ложишта за паљење ватре;
- постављање обавештења (налепница) „забрањено ложење ватре“ око 500 ком. и „дозвољено ложење ватре уз обавезу гашења“ око 200 ком. на за то предвиђеним локацијама.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	3.200.000,00	јавно предузеће

3.1.4 Геонаслеђе

3.1.4.1 Истраживање, мониторинг и одржавање објеката

На локалитетима геонаслеђа: Гретег, стене Орловац, Гргуревачка пећина, Палеонтолошко налазиште горње креде у сливу Орловачког, Доброг и Черевихког потока, Бели Мајдан - Галерија Раковац, Козје брдо, Стражилово I и II, Парагово спроводиће се мониторинг. У циљу даљег истраживања геолошких локалитета сакупљаће се материјал са терена који ће бити изложен у Информативном центру и на Поповом чогу. У наредној години очекује се потписивање уговора о пословно-техничкој сарадњи са Геолошким заводом Србије у циљу даље реализације пројекта Национални парк Фрушка гора - Геопарк.

Активности:

1. Теренске активности,
2. Одржавање уређених геолошких локалитета (кошење, уклањање ниске вегетације и одржавање мобилијара)

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	450.000,00	јавно предузеће, Покрајински завод за заштиту природе

3.2 Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

На Фрушкој гори налази се велики број културно-историјских споменика из разних историјских периода. Током времена брига о њима препуштена је ЈП "Национални парк Фрушка гора". Активности које се овде спроводе односе се на повремено кошење, уклањање жбунасте вегетације и постављање и одржавање мобилијара (дрвени столови и клупе).

Активности на одржавању споменика културе:

1. Споменик из НОБ-а „Слобода“ - 0.50 ха
2. Споменик из НОБ-а „Јабуча“ - 0.50 ха
3. Бања Кулина – „Липовача“ – 4ха
4. Споменик Бранку Радичевићу на Стражилову – 0,5ха
5. Споменик из НОБ-а, Рохал базе -0.50ха
6. Споменик из НОБ-а Мали и Велики цигански логор- 0.50ха
7. Споменик из НОБ-а Шпар каса
8. Прикупљање података и снимање објеката културног наслеђа из римског периода и израда GIS базе података
9. Активна сарадња са надлежним институцијама у оквиру Министарства рада и заводима за заштиту споменика културе

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	500.000,00	јавно предузеће

3.3 Управљање природним ресурсима

3.3.1 Задаци и активности на заштити и управљању шумама

3.3.1.1 Израда оперативних планова

Законом о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10) дефинисани су плански документи на оперативном нивоу у којима се дефинишу обим, место и динамику радова на заштити, гајењу, коришћењу и унапређивању шума, производњу шумског репродуктивног материјала, изградњу техничке инфраструктуре и средстава за извршење тих радова.

Активности:

1. Израда Годишњег програма газдовања шумама
2. Израда Извођачких пројеката
3. Израда Пројекта коришћења осталих функција шума
4. Израда Пројекта осталих шумских производа

*Пројекти под тачком 3. и 4. ће се урадити након доношења Правилника о начину израде

Планирани радови на гајењу шума:

Вид рада	Код	Укупна површина у ха
Бушење рупа машински	218	11.36
Вештачко пошумљавање садњом	317	11.54
Вештачко пошумљавање сетвом под мотику	316	2.10

Вештачко пошумљавање тополом плитком садњом	318	9.25
Дознака		1108.38
Кресање грана Total	522	2.36
Обнова багрема котлицањем	321	19.62
Окопавање и прашење у културама	518	21.10
Орање дискосним плугом	224	17.24
Осветљавање подмлатка ручно	511	507.12
Пинцирање	524	25.45
Попуњавање вештачки подигнутих култура садњом	414	70.70
Попуњавање природно обновљених површина садњом	412	50.48
Попуњавање природно обновљених површина сетвом	411	2.00
Припрема терена за пошумљавање	111	11.00
Размеравање и обележавање	214	7.25
Сакупљање режијског отпада	120	124.61
Селективно уклањање подраста ручно	115	75.29
Сеча избојака и уклањање корова ручно	513	14.81
Третирање пањева хемијским средствима	121	69.31
Третирање подраста хемијским средствима	126	74.14
Уклањање корова машински	516	177.21
Уклањање корова ручно	515	33.78
Уништавање корова хербицидима	517	112.85
Фолијарна прихрана у културама		85.96
Чишћење у младим културама	527	5.08
Сакупљање семена цера	kg.	400
Сакупљање семена букве	kg.	100
Сакупљање семена китњака	kg.	1700
Сакупљање семена лужњака	kg.	200
Саскупљање семена китњака	kg.	200

Планирани радови на обнављању шума:

- код 31, чиста сеча Σ 17.29 ha
- код 32, чиста сеча са котлич. пањева Σ 13.31 ha
- код 35, оплодна сеча-припремни сек Σ 14.05 ha
- код 37, оплодна сеча-оплодни сек Σ 72.29 ha
- код 39, оплодна сеча-завршни сек Σ 32.56 ha

- код 43, оплодна сеча-оплод. и зав.сек Σ 14.91 ha

За сечу по Плану за 2015. годину планирана дрвна маса износи **49330** м³. Преглед по сортиментној структури дат је у табели.

Ред.бр.	СОРТИМЕНТ	Јм	План 2015.	
			Количина	Структ. %
1	2	3	5	7
1	Трупци ХРАСТА ЛУЖЊАКА	м ³	181	0
2	Трупци ХРАСТА КИТЊАКА		516	1
3	Трупци ЦЕРА		299	1
4	Трупци БУКВЕ		267	1
5	Трупци ГРАБА		0	0
6	Трупци БАГРЕМА		2100	4
7	Трупци ОТЛ		125	0
8	УКУПНО ТРУПЦИ ТЛ		3488	7
9	Обла грађа		1524	3
10	Ситно техничко дрво храста		0	0
11	Ситно техничко дрво багрема		1162	2
12	Техничка облица ТЛ		0	0
13	Огревно дрво ТЛ. 1 класе		22858	46
14	Огревно дрво ТЛ. 2 класе		2255	5
15	УКУПНО ТВРДИ ЛИШЋАРИ		31287	63
16	Трупци ЛИПЕ		1895	4
17	Трупци ТОПОЛЕ		2827	6
18	Трупци ВРБЕ		0	0
19	УКУПНО ТРУПЦИ МЛ		4722	10
20	Техничка облица МЛ		1167	2
21	Дрво за огрев МЛ 1. класе		9899	20
22	Дрво за огрев МЛ 2. класе		572	1
23	УКУПНО МЕКИ ЛИШЋАРИ		16360	33
24	Трупци ЧЕТИНАРА		451	1
25	Ситно техничко дрво ЧЕТИНАРА		239	0
26	Дрво за огрев ЧЕТИНАРА		993	2
27	УКУПНО ЧЕТИНАРИ		1683	3
СВЕ УКУПНО		м³	49330	100

Планирани радови на одржавању и изградњи шумских саобраћајница у 2015. години приказани су у следећој табели.

Изградња меких шумских путева	1.5	km
Изградња тврдох шумских путева	3	km
Одржавање меких шумских путева	39.5	km
Одржавање тврдох шумских путева	13.7	km

У склопу управљања шумским ресурсима и у 2015. години предузеће ће радити на газдовању шумама у власништву манастира СПЦ према потписаним Уговорима.

3.3.1.2 Праћење процеса обнове у различитим шумским екосистемима

Праћење процеса обнове у различитим шумским екосистемима ће обухватити колаудацију извршења свих радова на обнављању и нези свих планираних састојина, као и састојина обновљених у протеклом полураздобљу.

Активности:

1. Вођење шумске хронике
2. Фенолошка осматрања – цветања и плодношења главних едификатора (храстови и буква),
3. Осматрање здравственог стања
4. Осматрање угрожености младих састојина.
5. Посебан мониторинг састојина оштећених пожарима и екстремно високим температурама у 2012. години

3.3.1.3 Унапређење одрживог коришћења шума увођењем информационих технологија

Досадашњи начин праћења одрживог коришћења шума није значајније мењан у последње три деценије и углавном је базиран на раздуживању шумских основа на основу података добијених са терена који су прикупљени застарелим методама премера (огромна документација) и који су подложни субјективним утицајима. Контрола ових података често је онемогућена јер је потребна анализа великог броја прикупљених информација које се налазе на папиру што представља ограничавајући фактор. Да би се природним ресурсима, у овом случају шумама, управљало на одржив начин неопходна је правовремена и тачна информација, која јесте предуслов брзе реакције на промене у простору. Увођење нових технологија у систем праћења и контроле одрживог коришћења шума онемогућила би субјективност, убрзала проток информација до доносиоца одлука и омогућила сталну контролу и надзор над одрживим коришћењем шума.

Јавно предузеће је у склопу ових активности током 2014. године наставило са увођењем програма QWERTUS у процес производње и са мањим изузецима увело овај програм у све радне јединице.

Активности:

1. Наставак активности на имплементацији програма за праћење производње QWERTUS
  - а. набавка додатног броја уређаја са штампачима на основу уочених потреба и обука за коришћење
  - б. праћење производње
  - ц. одржавање програма
2. Редовно слање извештаја
3. Анализа извештаја
4. Рад на усавршавању програмског решења

3.3.1.4 Контакт са стручњацима

Национални парк ће из области везаних за шумске екосистеме Фрушке горе наставити сарадњу са стручним и научним институцијама (Шумарски факултет, Београд,

Пољопривредни факултет-Београд, Пољопривредни факултет-Нови Сад, Институт за низијско шумарство и заштиту природе-Нови Сад, Шумарски институт-Београд, Биолошки институт др Сениша Станковић-Београд, Биолошки факултет-Београд, Департаман за зоологију, ПМФ Универзитет у Новом Саду, ПМФ-Крагујевац и др.).

1. Прикупљање података за израду Стратегије обнове храстових шума на Фрушкој гори

3.3.1.5 Постављање огледних површина за различите помоћне мере природном обнављању

У 2010. години су постављени огледи о примени помоћних мера (примена хербицида при природном обнављању аутохтоних састојина) у Националном парку Фрушка гора уз сагласност надлежних министарстава. О овим активностима је сачињен извештај и у 2011. години од стране Института за низијско шумарство и одрживи развој. У 2012. и 2014. години је настављена примена помоћних мера неге у складу са одредбама Закона о заштити природе ("Службени гласник РС" бр. 36/2009 и 88/2010) и одобрењима и сагласностима надлежних министарстава.

Активности:

1. Наставак мониторинга на огледним површинама постављеним у складу са решењем Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управе за шуме

3.3.1.6 Постављање огледних површина везаних за социјалне функције шума

Шуме Националног парка Фрушка гора припадају шумама са посебном наменом код којих су нарочито изражене њихове општекорисне функције. У групи социјалних функција постоји и општекорисна функција „стварање повољних услова за здравље људи“.

У 2014. години одређено је 5 огледних површина у различитим фитоценозама на којима ће се обављати научна истраживања.

Табеларни приказ се односи на 3.3.1. Задаци и активности на управљању шумама

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	172.681.898,00	јавно предузеће, Управа за шуме – МПШВ, Пок.сек. за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Институт за низијско шумарство и животну средину, Шумарски факултет Београд
Покрај.секретаријат	6.000.000,00	

3.3.2 Задаци и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном

3.3.2.1 Реинтродукција врста

На локалитету Равне у склопу Пројекта "Реинтродукција европског јелена у Национални парк Фрушка гора" ограда је прихватилиште и у току 2009. године, увезено 36 јединки европског јелена. Реализација активности на испуштању јединки у отворени део ловишта условљено је одредницама Студије изводљивости која је урађена и достављена Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за шуме. Током 2012. и 2013. године, испуштено је 92 јединке. До краја 2014. године, у плану је да се из прихватилишта излучи 60 јединки, од чега је 50 јединки планирано да се пребацу у друго ловиште.

Активности:

1. Реализација Плана мониторинга
2. Наставак испуштања јединки у отворени део ловишта у складу са Студијом изводљивости
  - а. у 2015. години планира се излучење 30 јединки по полној структури коју ћемо одредити после пролећног пребројавања дивљачи.
3. Продаја живе дивљачи.

3.3.2.2 Израда планских докумената и њихово спровођење

Законом о дивљачи и ловству у члановима 47. и 48. прописана је планска документација из делатности ловства коју мора израдити корисник ловишта за успешно газдовање.

Активности:

1. израда годишњег плана газдовања ловиштем за ловну 2014/2015. годину
2. извршавање планских активности

3.3.2.3 Побољшање услова у ловишту

3.3.2.3.1 Додатна прихрана у зимском периоду

У зимском периоду прехранбени потенцијал ловишта је значајно умањен и неопходно је износити додатну прихрану. Потребе за додатном прихраном прописане су у складу са бројним стањем и таблицама о потребама које су саставни део Ловне основе и Студије изводљивости за прихватилиште.

Активности:

1. Дефинисање потреба у Плану газдовања ловиштем
2. Изношење зрнасте и кабасте хране на ловно-техничке објекте у ловишту
  - ❖ Изношење 400.000 кг кукуруза у клипу

- ❖ Изношење 10.500 кг луцерке
- ❖ Изношење 10.000 кг ливадског сена
- ❖ Изношење 1.500 кг соли

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	2.000.000,00	јавно предузеће
Министарство пољопривреде и заштите животне средине	1.500.000,00	
Донације	1.000.000,00	

3.3.2.3.2 Изградња ловно-техничких и ловно-узгојних објеката

Изградња ловно-техничких и ловно-узгојних објеката представља основ за успешно организовање прихране дивљачи, лова и др. активности на газдовању ловиштем. Осим за активности на газдовању дивљачи, ловно-технички објекти могу користити за обогаћивање туристичке понуде НПФГ за активности посматрања дивљачи, посматрања птица и сл. План изградње ових објеката саставни је део Плана газдовања ловиштем.

Активности:

1. Изградња чардака за смештај хране за дивљач (Ворово)
2. Изградња чардака за смештај хране за дивљач са хватаљком за дивље свиње (ГЈ 3803)
3. Реконструкција ловачке куће (Трешњевац)
4. Наставак реконструкције ловачке куће – Ворово
5. Наставак реконструкције спољне оgrade ловишта Ворово у дужини 1500 м.
6. Набавка потапајућих пумпи за 4 бунара са пратећом опремом
7. Изградња две затворене високе чеке
8. Изградња хватаљке за дивље свиње - Ворово
9. Реконструкција четири високе чеке у ограђеном делу ловишта – Ворово
10. Израда силоса за зрнасту храну
11. Бетонирање прилазног пута и платоа испред хладњаче – Ворово, 65 м²

Радови ће се извршити у складу са средствима.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	2.000.000,00	јавно предузеће
Пок.секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство	2.000.000,00	

3.3.2.4 Едукација ловочувара

Обуку ловочувара и осталог стручног особља у ловишту потребно је вршити континуирано из разлога измена законских прописа у области ловства у протеклој години, али и стручног усавршавања са циљем постизања бољих резултата у обављању активности. Обуку је могуће вршити кроз стручне посете студената Шумарског факултета у Београду,

Природно-математичког факултета у Новом Саду и Средње-шумарске школе из Сремске Митровице.

Активности:

1. Организовање стручних посета

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	80.000,00	јавно предузеће, Шумарски факултет у Београду

3.3.2.5 Формирање базе података

Израдом ловне основе, формирана је база података која се стално допуњава. Пребројавањем дивљачи континуирано се прати бројно стање и контролишу прописане мере газдовања.

Активности:

1. Пребројавање дивљачи
2. Снимање ловно-техничких објеката и израда тематске карте

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	150.000,00	јавно предузеће

3.3.2.6 Активна и континуирана сарадња са научним, образовним, ловним и другим институцијама

Сарадња са стручним установама условљена је потребама код праћења здравственог стања дивљачи, унапређењем укупне организације на заштити и узгоју, увођењем нових технологија у праћењу популација и др. активностима које поспешују рад ловочуварске службе.

Активности:

1. Континуирана сарадња са Министарством пољопривреде и заштите животне средине,
2. Континуирана сарадња са Покрајинским секретаријатом за пољопривреду, водопривреду и шумарство,
3. Континуирана сарадња са Институтом за ветеринарство из Новог Сада на праћењу болести „класичне свињске куге код дивљих свиља“ и праћењу здравственог стања дивљачи и увођењу нових биотехнолошких поступака у детекцији заразних и зоонозних агенаса- израда анализа ризика за здравље људи , домаћих и дивљих животиња и контаминација животне средине

4. Континуирана сарадња са Пастеровим заводом на вакцинацији лисица против силватичног беснила.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	100.000,00	јавно предузеће, Управа за шуме-МПШВ, Управа за ветерину-МПШВ, Институт за ветеринарство Нови Сад, Пастеров завод, ловачка удружења

3.3.3 Задаци и активности на заштити, развоју и управљању водама

3.3.3.1 *Израда катастра изворишта, водених токова и акумулација и израда пројеката њиховог уређења*

На Фрушкој гори постоји велики број извора који су каптирани, али о њима не постоји комплетна документација, као ни систем заштите и континуиране контроле. Осим каптираних има и извора који нису уређени, али их локално становништво и посетиоци често користе.

Активности:

1. Прикупљање документације о изворима Фрушке горе
2. Израда листе приоритета за уређење
3. Снимање извора и израда пројеката уређења
  - ❖ извор "Црвени чот" ГЈ 3806, одељење 24
  - ❖ извор „Косача“ ГЈ 3811, одељење 49
  - ❖ извор на путу Иришки венац-Парагово ГЈ 3801 одељење 65
4. Праћење квалитета воде по захтевима других корисника подручја

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	300.000,00	јавно предузеће

3.3.3.2 *Одрживо коришћење и мониторинг водених екосистема и рибељег фонда у њима*

ЛП “Национални парк Фрушка гора” управља делом рибарског подручја “Србија-Војводина” риболовне воде реке Дунав км 1297 до км 1233 и дела рибарског подручја

“Србија-Војводина” и то АК “Мохарач ”, АК “Бруја ” и АК “Сот ”. Планиране активности за 2015. годину су:

1. Израда Годишњег програма управљања
2. Чување и конторолисано коришћење рибљег фонда
3. Порибљавање двогодишњим шараном у количини сса 3.000 кг.
4. Прерачун залиха рибљег фонда путем обрачуна познатим методама
5. Праћење квалитета воде
6. Контрола квалитета воде на вештачким акумулација по параметрима: температура воде и ваздуха, количина кисеоника радтвореног у води, Ph вредност, амонијум-јон и електропроводљивост.
7. Израда идејног пројекта уређења рибочуварске куће на АК “Мохарач ”.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	9.000.000,00	јавно предузеће

3.3.3.3 *Задаци и активности на заштити, развоју и управљању пољопривредним земљиштем*

Пољопривредно земљиште на подручју Фрушке горе користи се за узгајање ратарских култура ради прехране дивљачи, како у отвореном делу тако и у затвореним ловиштима Ворово и Равне. На постојећим површинама од 75ха производи се 237т кукуруза , 34т пшенице , 26т јечма и 700 бала сламе. Потребна годишња количина хране је знатно већа (око 380 тона кукуруза), због чега смо принуђени да остатак набављамо.

Преглед планиране производње по радним јединицама:

РЈ	ГЈ	одељење	одсек	култура	Р (ha)
Лежимир	3809	62	2	кукуруз	7
Лежимир	3809	62	2	јечам	7
Лежимир	3809	62	2	луцерка	1
укупно					15
Врдник	3803	63, 64,65, 109		кукуруз	8,36
Врдник	3807	2,27,55,57		кукуруз	8,71
Врдник	3803	2,6,16,36,37,63,67		пшеница	5,82
Врдник	3807	3.55		пшеница	3,84
укупно					26,73

Парцеле по уговору

						договорена количина кукузура
Лежимир	3810	јанок		кукуруз	45,23 јутра	45,23 т
Лежимир	3809	б/с		кукуруз	0,46 ха	0,46 т
Лежимир	3809	8/1		кукуруз	1,31ха	1,31 т
Ердевик	3811		5058	кукуруз	4,27 ха	10,63 т
Ердевик	3811		3068	кукуруз	2ха	2 т
Ердевик	3812		3060	кукуруз	4ха	10 т
Ердевик	3812		2545	кукуруз	0.9	2 т
укупно						71,63 т

Такође, једна од активности за 2015. годину ће бити и анализа осталих пољопривредних парцела НП Фрушка гора које би могле да се користе за производњу пољопривредних култура.

Детаљне активности су разрађене у Плану за пољопривредну производњу за 2015. годину.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	1.500.000,00	јавно предузеће

3.3.4 Активности на заштити и коришћењу споредних шумских производа и др.

Споредни шумски производи обухватају све производе шума који нису производи од дрвета. На подручју Националног парка Фрушка гора традиционално се према планским документима користе *hedera sp.*, *ruscus sp.*, семе шумског дрвећа и мед, посебно липов, по коме је ово подручје препознато широм Европе. План за коришћење ових производа у 2015. години приказан је у табели:

вид рада	јед. мере	количина
<i>Hedera sp.</i>	kg	1600
<i>Ruscus sp.</i>	kg	2000
Пчеларење - кошнице	kom	3700

3.4 Рад чуварске службе

3.4.1 Бруто зараде чувара

Чуварска служба и овлашћења чувара заштићеног подручја у вршењу дужности дефинисане су у Закону о заштити природе ("Службени гласник РС" бр. 36/2009, 88/2010 и 91/10 исправка) у члану 109. и 110. . Стални контакт са посетиоцима, као и пораст страних посетилаца Националног парка Фрушка гора представља велику одговорност за чувара заштићеног подручја у обављању дужности и пружању информација.

Управљање посетиоцима представља основ спровођења мера заштите у Националном парку Фрушка гора. Отвореност путевима (М-21, Р-109, Р-130 и локални путеви) онемогућава потпуну заштиту националног парка. Велики број посетилаца угрожава природне вредности неконтролисаним боравком и посетама заштићеним локалитетима на Фрушкој гори.

За све потребне активности несметаног обављања задатака чуварске службе неопходно је обезбедити средства за бруто зараде чувара:

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Сопствени приходи	23.151 932,00	јавно предузеће
Мин.пољопривреде и заштите животне средине	6.000.000.00	

3.4.2 Остали трошкови чуварске службе

За несметано обављање обавеза чувара заштићеног подручја, које су дефинисане Законом о заштити природе ("Службени гласник РС" бр. 36/2009, 88/2010 и 91/10 исправка) у члану 109. и 110., предвиђена су материјална средства за гориво, регистрације аутомобила, дневнице, службену одећу и обућу, и осталу опрему.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Сопствени приходи	9.310 000,00	јавно предузеће
Мин.пољопривреде и заштите животне средине	550.000.00	

3.4.3 Набавка средстава рада

Набавка неопходне опреме за обављање делатности (возила, техничка опрема и друго.)

- Опремање предузећа одвијаће се по Плану јавних набавки усвојеном од стране Надзорног одбора јавног предузећа. Средства Министарства пољопривреде и заштите животне средине намењена су за набавку неопходног теренског возила које ће се користити за контролу и надзор заштићеног подручја.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла

Управљач	300.000,00	јавно предузеће
Мин.пољопривреде и заштите животне средине	1 300.000,00	јавно предузеће
Аутономна покрајина	1.300.000.00	

3.5 Рад осталог особља

Ради несметаног управљања заштићеним подручјем и многобројних задатака на заштити и промовисању заштићеног природног добра, особље запослено код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада као што су израда управљачких докумената, програма и пројеката, сарадња са локалним становништвом и институцијама приказани су на годишњем нивоу.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	112 397.550,00	јавно предузеће

4. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

4.1 Научни пројекти

4.1.1 Пројекат „Мониторинг и упоредна истраживања концентрације полутаната у шумским екосистемима НП Фрушка гора“, носилац пројекта: Шумарски факултет, Београд.

У циљу егзактног одређивања стања контаминације шумских екосистема НП Фрушка гора полутантима (тешким металима) и могућим штетним последицама које из таквог стања могу проистећи, у претходном периоду успешно су обављена истраживања која су за циљ имала утврђивање концентрације тешких метала у ваздуху, земљишту и биљкама на различитим локалитетима поред главних саобраћајница и даље од њих. Овакав тип истраживања захтева континуирано праћење стања. Због тога се планира наставак започетих истраживања и у 2015. години у циљу континуираног мониторинга и упоредне анализе концентрације тешких метала у биљкама, посебно на оним које су означене као хиперакумулатори.

4.1.2 Пројекат „Истраживање фауне паукова Фрушке горе“

Пројекат се спроводи континуирано од 2005. године, када је започет. У 2015. години планирамо наставак ових истраживања. Арахнофауна ће се скупљати на различитим типовима станишта. Период скупљања је предвиђен да траје од априла до децембра 2015. године. Међу техникама за скупљање углавном ће се користити замке типа Барбер клопке са различитим фиксативом (формалин и сирће). Шумска стеља ће се претраживати Тулгреновим апаратима, док ће се на отвореним теренима периодично скупљати ентомолошким мрежицама техником кошења. Циљ скупљања материјала је употпуњавање знања о овој групи организама и допуна збирке Националног парка. Материјал ће бити чуван у 75% алкохолу и прегледан од стране стручњака за ту област, а резултати предати у виду извештаја и публиковани у референтним часописима.

4.1.3 Пројекат „Мониторинг ретких и угрожених врста фауне инсеката Фрушке горе“

Приоритетан задатак садашњих и будућих генерација научника на овим просторима је детаљан попис врста, инвентарисањем биодиверзитета. Испуњењем овог задатка и реализацијом комплексних истраживања која следе, дефинисаће се сазнања о великом научном значају биодиверзитета, и његовом потенцијалу, кроз

фундаментална истраживања у таксономији, биогеографији, екологији, генетици и биохемији.

Национални парк Фрушка гора припада групи одабраних подручја за дневне лептире и регионални центар познавања лепидоптерофауне и остале ентомофауне у Србији. У току је наставак дефинисања његовог општег регионалног значаја у циљу заштите биодиверзитета, укључујући и остале фамилије реда Lepidoptera и остале групе инсеката. У 2015. години формираће се списак врста, ове убедљиво најбројније и најзначајније групе у заштићеним биоценозама и стаништима Националног парка Фрушка гора, који ће садржати ретке и заједнице ретких, ендемичних и угрожених врста, као и циљне врсте од Европског значаја.

4.1.4 Пројекат "Истраживања и мониторинга фауне Invertebrata са посебним освртом на ретке и ендемичне врсте"

Фауна инвертебрата је у фази перманентног истраживања на Фрушкој гори. Из тог разлога Национални парк је 2005. Године, покренуо вишегодишњи апликативни пројекат. Истакнути стручњаци из установа са којима сарађујемо (Шумарски факултет, Београд, Пољопривредни факултет-Београд, Пољопривредни факултет-Нови Сад, Институт за низијско шумарство и заштиту природе-Нови Сад, Шумарски институт-Београд, Биолошки институт др Синиша Станковић-Београд, Биолошки факултет-Београд, Департман за зоологију, ПМФ Универзитет у Новом Саду, ПМФ-Крагујевац и др.) и иностранства су реализовали комплексна истраживања у овом временском периоду, на основу којих ће и у 2015. години бити објављени резултати појединих научних истраживања у водећим националним и интернационалним публикацијама. Други и трећи део Монографије о фауни лептира Фрушке горе је у финалној фази израде. У 2015. години, планира се штампање тома о ноћним лептирима Фрушке горе.

4.1.5 Пројекат „Диверзитет ентомофауне НП Ђердап – компаративна анализа са диверзитетом ентомофауне НП Фрушка гора - Национални паркови на Дунаву“

Покренут је у јуну 2009. године, као вишегодишњи пројекат. Као директни резултат извршених истраживања објављени су бројни научни радови, научне публикације и извршен је приказ комплексних истраживања на међународним симпозијумима, семинарима и конференцијама. Реализацијом заједничког пројекта НП Ђердап и НП Фрушка гора генерално је утврђена и компарацијом пружена могућност упоређивања диверзитета фауне бескичмењака националних паркова и заштићених подручја природе Републике Србије који су наслоњени уз источну и западну границу републике и дуж обода и утицаја великог водотока Дунава. У припреми је израда неколико научних радова о ентомофауни НП Ђердап у којима ће бити приказана компаративна анализа са већ урађеним сличним приказима у НП Фрушка гора.

4.1.6 Пројекат „Диверзитет ентомофауне НП Тара – компаративна анализа са диверзитетом ентомофауне НП Фрушка гора

Покренут је 2012. године као вишегодишњи пројекат. Као директни резултат извршених истраживања биће објављени бројни научни радови, научне публикације и извршен ће бити приказ истраживања на међународним симпозијумима, семинарима и конференцијама. Реализацијом заједничког пројекта НП Тара и НП Фрушка гора генерално је утврђена и компарацијом пружена могућност упоређивања диверзитета фауне бескичмењака националних паркова и заштићених подручја природе Републике Србије који су наслоњени уз западну границу републике и дуж обода и утицаја великог водотока реке Дрине и реке Дунав. У припреми је израда неколико научних радова али и монографије о ентомофауни НП Тара у којој ће бити приказана компаративна анализа са већ урађеним сличним приказима у НП Фрушка гора.

4.1.7 Пројекат „Заштита и унапређење гнездећих услова шумских сова *Strix aluco*“

У сарадњи са Центром за заштиту сова Србије у 2011. години започета је реализација овог вишегодишњег пројекта. На 5 локалитета на Фрушкој гори постављено је укупно 50 кућица за шумске сове. Током 2012., 2013. и 2014. године вршено је праћење насељавања кућица и самог боравка сова у њима а у 2015. години планира се редовно контролисање кућица ради утврђивања успешности гнежђења.

4.1.8 Пројекат „Истраживање фунгије Фрушке горе“

Пројекат се спроводи континуирано од 2002. године, када је започет. Током протеклих 10-ак година на подручју НП Фрушка гора сакупљан је миколошки материјал и у сарадњи са миколозима са Департмана за биологију ПМФ-а у Новом Саду рађено је на инвентаризацији гљива Фрушке горе. До сада је утврђено присуство 1050 врста, али се претпоставља да је укупан број далеко већи и да треба наставити истраживања. Током 2015. године планирамо наставак ових истраживања. Миколошки материјал ће се скупљати на различитим типовима станишта током целе године. Од сакупљених примерака урадиће се микроскопски препарати, а остатак ће бити чуван у виду ексиката.

4.1.9 Пројекат „Диверзитет ксилофагних инсеката и епиксилних гљива НП Фрушка гора“

Пре неколико година започета су истраживања ове важне групе организама у шумским биоценозама Националног парка Фрушка гора. У 2014. год. публикован је пионирски рад о представницима фамилије *Buprestidae* Фрушке горе. Будућа истраживања указаће на диверзитет врста и популација ових типичних

шумских инсеката, чије ларве живе у дрвету или испод коре разног шумског дрвећа. Већина красаца живи на мртвом дрвету, али неке врсте су познате као опасне штеточине (врсте из родова *Agrilus* и *Coroebus*).

Ксилофагни инсекти из група сипаца поткорњака и сипаца дрвенара нису у протеклом периоду истраживани на просторима Националног парка и поред њихове важности као шумских штеточина.

Циљ је утврдити у наредном периоду, које врсте из ове групе насељавају шумске екосистеме Фрушке горе, колики им је капацитет градације и на којим врстама шумског дрвећа могу изазвати потенцијалне штете. Потребно је утврдити и могуће паразитоиде, и предаторе ових врста.

4.1.10 Пројекат „Унапређење општекорисних функција шума у НП Фрушка гора“

У току 2015. године радиће се активности са циљем испитивања здравствених функција шума на постављеним огледним површинама. Активности ће се реализовати у складу са средствима. Носилац пројекта Институт за низијско шумарство и животну средину.

4.1.11 Пројекат „Дефинисање мера за биолошку контролу ширења пајасена (*Ailanthus altissima*/Mill/Swingle) и ревитализацију угрожених састојина на подручју НП Фрушка гора

Пајасен представља инвазивну врсту на рубним подручјима националног парка која обликује састојине које представљају регресиван облик вегетације на стаништима липе. Пројекат ће обухватити активности на дефинисању мера за сузбијање пајасена. Активности ће се одвијати у складу са расположивим средствима. Носилац пројекта је Шумарски факултет у Београду.

4.1.12 Пројекат „Еко-физиолошки аспекти презимљавања економски значајних дефолијатора из реда *Lepidoptera* на подручју НП Фрушка гора“

Значај овог пројекта се огледа у пионирском проучавању еко-физиолошких аспеката презимљавања економски значајних дефолијатора из реда *Lepidoptera* са подручја НП Фрушка гора. На основу резултата датих истраживања добио би се увид у биохемијске механизме адаптација на ниске температуре анализираних врста, што би се у будућности могло користити за дизајн биолошки и еколошки прихватљивих метода контроле популације ових штеточина као и за еколошко моделовање бројности популација.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	894.550,00	јавно предузеће
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	200.000,00	

4.2 Образовање, популаризација и промоција научних истраживања у Националном парку Фрушка гора

У оквиру сарадње са научним установама на територији Републике Србије реализоваће се следеће активности у сврху образовања и едукације научног подмладка и промоције вредности и значаја научних истраживања у Националном парку Фрушка гора:

1. Прикупљање радова евидентираних у библиографији НПФГ
2. Промоције књига
3. Популарна предавања
4. Организација научних скупова
5. Образовање и едукација научног подмладка.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	150.000,00	јавно предузеће

4.3 Комуникација са научним установама

Обавиће се консултације са експертима из научних установа са територије Републике Србије (Шумарски факултет, Београд, Пољопривредни факултет-Београд, Пољопривредни факултет – Нови Сад, Институт за низијско шумарство и заштиту животне средине – Нови Сад, Шумарски институт – Београд, Биолошки институт др Синиша Станковић – Београд, Биолошки факултет – Београд, Департман за зоологију, ПМФ Универзитет у Новом Саду, ПМФ Крагујевац и др.) Тема консултација представљаће:

1. Припрему израде гантограма истраживања у Националном парку Фрушка гора.
2. Препознавање капацитета потенцијалних научних пројеката.
3. Дефинисање Акционог плана и Стратегије научних истраживања у Националном парку Фрушка гора.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	150.000,00	јавно предузеће

4.4 Израда стратешког документа "Научна истраживања у Националном парку Фрушка гора"

Дефинисати и објединити све научне активности које се реализују у Националном парку Фрушка гора, препознати носиоце и потенцијалне научне интересе и одредити капацитете научних установа које спроводе научна истраживања.

Извор средстава	Планирана	Извршилац посла

	средства	
Управљач	200.000,00	јавно предузеће

5. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

5.1 Мере и услови

5.1.1 Решавање имовинско-правних односа унутар Парка

5.1.1.1 Набавка и ажурирање катастарских података

ЈП "Национални парк Фрушка гора" редовно ажурира базу података о катастарским парцелама које су му поверене на коришћење. У току је имплементација GIS технологије у систем управљања чиме ће ова база бити знатно лакша за употребу.

У 2015. години, планиран је наставак редовних активности, које се спроводе континуирано, током сваке године.

Активности:

1. Вођење катастра шума;
2. Дигитализација катастарских података;
3. Праћење и упис података о поврату земљишта са АПВ на РС и одређивању права коришћења;
4. Набавка података за појединачне парцеле по потреби;
5. Припрема података за реституцију;
6. Израда геодетских подлога за пројектовање шумских путева;
7. Учешће на припреми података за израду шумских основа за шуме у државној својини

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	1.000.000,00	јавно предузеће

5.1.1.2 Спровођење решења према Закону о реституцији земљишта црквеним заједницама

Законом о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС", бр. 46/2006) очекује се поврат имовине српским православним манастирима, црквеним општинама и другим црквеним заједницама. ЈП је упознато, преко решења Дирекције за реституцију, о досадашњим активностима на поврату земље фрушкогорским манастирима (око 6000 ха шума) и активно је учествовало на расправама.

Активности:

1. Увођење у посед и утврђивање границе поседа за Манастире по пристизању захтева и решења за преосталих око 1.300 ха (Манастири Беочин, Раваница и Привина глава, Шишатовач и Петковица)
2. Спровођење решења о поврату земљишта другим лицима
3. Решавање газдовања манастирским шумама
4. Потписивање уговора о сарадњи

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	1.950.000,00	јавно предузеће, СПЦ

5.1.1.3 Учешће у поступку о реституцији физичким лицима

У поступку реституције, поред цркава и црквених заједница, поврат имаовине потражују и приватна лица по Закону о враћању одузете имовине и обештећењу („Сл. Гласник РС“, бр. 72/2011 и 108/2013).

ЈП „Национални парк Фрушка гора“ учествоваће у овим поступцима по пристизању захтева.

Активности:

1. Спровођење решења о поврату земљишта другим лицима;
2. Увођење у посед и утврђивање границе поседа приватних лица;
3. Решавање газдовања враћеним шумама;
4. Потписивање уговора о сарадњи.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	200.000,00	јавно предузеће, СПЦ

5.1.1.4. Утврђивање границе Националног парка Фрушка гора

У току 2011. године у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе утврђен је предлог нових граница Националног парка Фрушка гора, јер досадашње границе парка нису усклађене са границама ППППН Фрушке горе до 2022. године и често долази до конфликта приликом утврђивања интереса између управљача и заинтересованих страна (локалне самоуправе, власници парцела,..). У предложени Нацрт Закона о Националним парковима унете су ове измене и чека се његово усвајање.

Реституцијом земљишта цркавама и црквеним заједницама дефинисане су и нове границе поседа унутар граница националног парка које ће се утврђивати и обележавати у

наредном периоду. У 2015. години предвиђене активности ће се извршити у потпуности само уколико дође до усвајања Закона о Националним парковима.

Активности:

1. Израда Годишњег програма ограничавања шума (ако се изради Правилник на основу Закона о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10)); обележавање граница поседа по потреби
2. Обележавање границе са Манастирима (у склопу договора са Епархијом сремском договориће се и начин разграничења поседа) обележаваће се према приоритетима и у складу са расположивим сопственим средствима и средствима буџета
3. Обележавање нове границе и разграничење земљишта са локалним самоуправама по усвајању Нацрта Закона о Националним парковима;
4. Обележавање границе на неспорним деловима
  - ГЈ 3805 – потес "Либановац", одељење 1,2 и 3
  - ГЈ 3806 – одељење 1,46,47,90 и 91
  - ГЈ 3809 – одељења 22,23,24,25,30,31,32,33

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	2.000.000,00	јавно предузеће, Покрајински завод за заштиту природе, СПЦ

5.1.1.5. Решење проблема легализације и одржавања приватних објеката у границама НПФГ

На простору Националног парка Фрушка гора, до почетка 80-их година грађени су објекти приватних власника уз сагласност предузећа. Објекти су грађени на државном, шумском земљишту и већина њих се у катастру непокретности води као нелегални објекти.

Након усвајања Закона о легализацији објеката („Сл. Гласник РС“ бр. 95/2013 и 117/2014), власници су поднели захтеве за легализацију општинским управама на чијој територији се налазе. Такође, предузеће свакодневно добија захтеве власника за санацију ових објеката који су у употреби али због примене сложене законске регулативе, као и због примене више различитих Закона који се примењују на територији заштићеног природног добра, дошло је до застоја, односно проблема приликом решавања ових захтева. У 2015. години планирају се активности у сарадњи са надлежним институцијама, у циљу превазилажења насталих проблема.

Активности:

1. Организација састанака са службама Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Републичким геодетским заводом, Покрајинским заводом за урбанизам и органима општинских управа по питању легализације;
2. Сарадња на издавању сагласности за санацију постојећих објеката у парку;
3. Сарадња са покрајинским и локалним инспекцијским органима

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	120.000,00	јавно предузеће, Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељства и заштиту животне средине, локалне самоуправе, ЈП „Завод за урбанизам Војводине“, РГЗ

5.1.2. Сарадња са другим корисницима и издавање услова за планско уређење простора

5.1.2.1. Спровођење одредница ППППН Фрушке горе до 2022. године

У сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе и Покрајинским секретаријатом за архитектуру, урбанизам и заштиту животне средине кроз редовне консултације решаваће се предмети од значаја за развој подручја Националног парка Фрушка гора у заштитној зони и унутар граница Националног парка у складу са одредницама ППППН Фрушке горе до 2022. године. Ове активности одвијаће се у оквиру Комисије за спровођење режима заштите у коју су укључени представници ове две институције чиме је систем заштите унапређен.

У склопу редовних активности Комисије заинтересованим странкама издају се услови за коришћење простора према усклађености са ППППН Фрушке горе до 2022. године и Планом/програмом управљања подручјем Националног парка Фрушка гора.

Активности:

1. Састанци Комисије
2. Израда предлога за НО
3. Прикупљање активности корисника на подручју националног парка Фрушка гора и имплементација у Програм управљања

Извор средстава	Планирана	Извршилац посла
-----------------	-----------	-----------------

	средства	
Управљач	150.000,00	јавно предузеће, Покрајински завод за заштиту природе, Покрајински секретаријат за архитектуру, грађевинарство и заштиту животне средине

5.1.2.2. Праћење јавних увида урбанистичких планова и активно учешће

Праћење јавних увида урбанистичких планова и активно учешће у изради истих, ЈП ће обављати кроз редовне активности. Приоритет ће представљати планови за локалитете унутар граница националног парка и рубна викенд насеља.

С обзиром да локалне самоуправе доносе урбанистичке планове за територије које покривају у 2014. години, Национални парк Фрушка гора ће наставити са активностима на одржавању добре сарадње са њима.

Активности:

1. Праћење обавештења о јавним увидима (штампа, сајтови ЈП или одсека за урбанизам локалних самоуправа,...)
2. Стални контакти са ЈП или одсецима за урбанизам локалних самоуправа и организација састанака;
3. Анализа достављених планских решења и израда предлога за Комисију за спровођење режима заштите;
4. Размена података за ажурирање GIS базе података;

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	300.000.00	јавно предузеће

5.2. Планиране активности других корисника подручја

- ❖ Општина Сремска Митровица у 2015. години планира наставак активности:
  1. Израда Просторног плана територије Града Сремске Митровице, нацрт плана је на јавном увиду,
  2. Израду Урбанистичког плана једног од насељених места у зони фрушкогорског побрђа.
- ❖ Општина Инђија за насеље Чортановци планира наставак активности на реализацији израде Плана детаљне регулације „Чортановачка шума“.

- ❖ Општина Беоцин у 2015. години на простору Националног парка планира одржавање путева (поправка коловоза и путних објеката, постављање хоризонталне и вертикалне саобраћајне сигнализације).
- ❖ Електровојводина у 2015. години планира следеће активности:
  1. Реконструкција и прелазак са 35кV на 20 кV напонски ниво далековода од Раковца до Змајевца,
  2. Адаптација 20 кV извода „Црвени чоџ“ и „Сусек“,
  3. Изградња далековода 20 кV од СТС „Ђипша“ до СТС „Манастир Ђипша“
  4. Изградња подземног кабловског 20кв вода од ТС „Вила Равне“ до ТС „Летенка“.
  5. Планира се ревизија, ремонт ЕЕО лоцираних на подручју Националног парка.
  6. Израда инвестиционо техничке документације за подземни кабловски 20кV вод од ТЦ „Кула“ Врдник до ТЦ „Радарска станица“ Иришки венац у дужини 5 км-Електродистрибуција Рума,
  7. ДВ 20кV огранак за Липовачу –Електродистрибуција Сремска Митровица,
  8. 20 кV огранак за Привину главу –Електродистрибуција Сремска Митровица.
- ❖ Железнице Србије у 2015. години планира наставак активности на реализацији пруге Београд - Стара Пазова – Инђија – Суботица -државна граница.
- ❖ Планинарско друштво „Вилина водица“ у 2015. години планирају више планинарских шетњи током године.
- ❖ ПСД „Железничар“ – планира организацију Фрушкогорског маратона крајем априла месеца 2015. године.
- ❖ ПД Змајевац планирају више планинарских шетњи током године.
- ❖ ЈП Електромрежа Србије у 2015. години планира редовно одржавање коридора далековода 220 кV бр.209/2 ТС Србобран и далековод 110 кV ТС Беоцин – ТС Сремска Митровица.
- ❖ Телеком Србија у 2015. години планира изградњу оптичких каблова:
  1. Приводни оптички кабл Сремски Карловци - Банстол-дуж Партизанског пута – Велика ремета.
  2. Магистрални оптички кабл Манђелос-Бегеч који прелази преко Националног парка Фрушка гора дуж пута од Лежимира до Свилоша,
  3. Приводни оптички кабл за БС Јазак,
  4. Приводни оптички кабл за БС Врдник,
  5. Приводни оптички кабл за БС Чортановци,
  6. Приводни оптички кабл за БС Лежимир.
  7. Приводни оптички кабл Врдник – Стара Колонија, кабл се провлачи кроз постојећу цев.

Са циљем сарадње са корисницима и развоја подручја националног парка Фрушка гора, управљач ће подржати све активности и идеје НВО, локалних самоуправа и других субјеката усмерених ка уређењу простора (извори, стазе,..), промоцији (ликовне колоније, еколошке, туристичке и едукативне манифестације,...) и изради пројектних предлога и пројеката.

5.3. Активности и учешће управљача на просторном планирању, изградњи и уређењу грађевинског земљишта, инфраструктурног планирања и уређења, изградњи рекреативне инфраструктуре, на санацији подручја итд.

5.3.1. Планско уређење простора

5.3.1.1. Израда урбанистичких планова приоритетних локалитета

Једна од приоритетних активности на развоју националног парка Фрушка гора је планско уређење простора кроз израду просторно - планске документације за локалитете на подручју националног парка. ППППН Фрушке горе до 2022. године, дефинисао је режиме заштите на подручју Националног парка и то I, II и III степен. Велики број атрактивних локалитета, делимично изграђених, обухваћен је III степеном у којем је могућа изградња објеката намењених туристичким садржајима, у складу са наменом простора уз претходну израду урбанистичких планова.

Активности:

1. Завршетак израде Плана детаљне регулације викенд насеља „Чортановачка шума“

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	150.000,00	јавно предузеће, Покрајински секретаријат за архитектуру, градитељство и заштиту животне средине, ЈП "Завод за урбанизам Војводине"

5.3.2. Одржавање, санација и уређење постојећих објеката и инфраструктуре

5.3.2.1. Легализација објеката

На територији Националног парка Фрушка гора постоји одређен број објеката чији је корисник јавно предузеће, али су исти изграђених пре оснивања предузећа. Како ЈП не поседује документацију о овим објектима, нити су уписани у катастар непокретности, воде се као нелегални објекти.

Након усвајања Закона о легализацији објеката („Сл. Гласник РС“ бр. 95/2013 и 117/2014), предузеће је поднело захтев за легализацију поменутих објеката и упис у катастар непокретности почетком 2014. године и поступци су још у процедури. Поступци за легализацију објеката у границама НП се воде у Покрајинском секретаријату за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, док се поступци за објекте чији је корисник НПФГ, а налазе се ван граница НП, воде у одговарајућим органима општинских управа на чијој се територији објекти налазе.

Активности:

1. Израда пројеката изведеног стања за објекте који се налазе у граници НП;
2. Сагласности надлежног органа за унутрашње послове на изведено стање;
3. Водопривредне дозволе, по потреби;
4. Сагласности и мишљења надлежних организација на чије инсталације су објекти прикључени;

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	500.000,00	јавно предузеће, локалне самоуправе, јавна комунална предузећа, МУП, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Покрајински секретаријат за енергетику и минералне

		сировине
--	--	----------

5.3.2.2. Поступак одржавања и санације објеката и инфраструктуре

За поједине објекте чији је корисник ЈП потребно је урадити пројекте адаптације-реконструкције у складу са њиховом наменом. У склопу ових активности прибавиће се неопходне дозволе за извођење радова у складу са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 и 24/2011).

На основу Закона о јавној својини ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 88/2013 и 105/2014), спровести упис објеката као својину Јавног предузећа, у Катастар непокретности и извршити процену имовине. За ову активност прибавити сагласност ресорног министарства и Дирекције за имовину Републике Србије.

Активности:

1. управна зграда „Сремска Каменица“ – претресање крова на помоћном објекту;
2. зграда РЈ “Сремска Каменица” – израда пројектне документације за санацију објекта и инвестиционо одржавање замена столарије, уређење интеријера
3. Хладњача „Ворово“ – поступак за добијање употребне дозволе;
4. РЈ Врдник – реконструкција крова;
5. зграда лугарнице Парагово – израда пројектне документације и санација кровне конструкције;
6. Промена намене таванског простора у канцеларијски Ср. Каменица;
7. зграда лугарнице на Малој Тестери – санација објекта;
8. Анализа намене, израда пројектне документације за адаптацију помоћног објекта Ресурсног центра и адаптација;
9. Информативни центар на Иришком Венцу - инвестиционо одржавање фасаде и замена олука.

Реализација наведених активности првенствено ће зависити од расположивих сопствених или пројектних средстава за ове намене.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	5.520.000,00	јавно предузеће

5.3.2.3. Опремање и одржавање излетничке и рекреативне инфраструктуре

У 2015. години планира се одржавање већ постојећих излетничких локалитета као и израда више пројеката уређења осталих локалитета.

Активности:

1. Стално одржавање излетничких локалитета (чишћење – сакупљање смећа, кошење, резивање, израда новог и санација постојећег мобилијара)
2. Израда Анализе постојећег стања сигнализације
  - а. Утврђивање степена атрактивности и посећености постојећих и актуелних излетничких локалитета
3. Пројекат уређења излетишта Ладна вода
4. Пројекат уређења излетишта на Поповици
5. Реализација пројекта уређења извора „Звечан“
6. Израда видиковца на Црном чоту
7. Пројекат уређења локалитета Бања кулина у Ердевику
8. Постављање еко ознака на простору НП – 16 локалитета на подручју РЈ Сремска Каменица, Лежмир, Врдник према Плану уређења за 2015. годину

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	7.255.500,00	јавно предузеће, УГ "Чортановачка шума"
Мин.пољопривреде и заштите животне средине	500.000,00	

6. ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

6.1. Стратегија комуникације

У склопу израде апликационог формулара за верификацију Стратегије одрживог туризма са акционим планом израђена је и Стратегија комуникације ЈП која је подељена на неколико сегмената како је предвиђено упутствима за попуњавање апликационог формулара.

6.1.1. Комуникација о подручју Националног парка Фрушка гора

У овом сегменту комуникације редовно ће се радити на:

- информисању шире и уже јавности о акцијама и актуелностима на подручју националног парка путем медија, званичног сајта и друштвених мрежа;
- израдиће се књига графичких стандарда за подручје Парка, едукација запослених о суштини графичког дизајна и принципима коришћења
- приликом израде промотивног материјала промовисаће се симбол Националног парка Фрушка гора на различитим артиклима (мајице, кишобрани, сатови, привесци, роковници, адресари, мапе, чаше, шољице, подлоге за мишеве - опрема за компјутере, торбе...);
- на свим улазима у национални парк поставиће се велике табле добродошлице које ће бити препознатљива тј. одмах асоцирати да је поменути простор заштићено природно добро од националног, односно изузетног значаја;
- промовисаће се свако учешће у суфинансирању пројеката;
- промовисаће се активности усмерене ка развоју подручја;
- промовисаће се развојни пројекти и истицати донатори који су одобрили финансијска средства; међународне институције и домаћи партнери;
- израдиће се нова, функционалнија web страница са препознатљивим дизајном;
- промовисаће се сарадња унутар предузећа;
- промовисаће се транспарентан и ефикасан рад надзорног одбора и свих служби унутар предузећа;
- промовисаће се професионалност у пружању услуга;
- промовисаће се организација јавних стручних и тематских скупова;
- промовисаће се професионална сарадња између надзорног одбора, стручних служби ЈП „Национални парк Фрушка гора“, невладиних организација, потенцијалних финансијера и др;

6.1.2. Утицај на промотивне активности других (у региону, других предузећа и сл.)

Приликом учешћа на различитим манифестацијама (семинари, радионице, састанци, гостовања на догађајима и сл.) у организацији других ЈП „Национални парк Фрушка гора“ ће се користити и промовисати коришћењем препознатљивог знака Националног парка. Осим тога радиће се на развијању свести код запослених да свако понаособ у сваком тренутку ствара имиџ ЈП „Национални парк Фрушка гора“ као и на проширењу палете коришћења визуалног идентитета, те изменама и допунама Статута ЈП „Национални парк Фрушка гора“ јер су употреба и дизајн визуелног идентитета (знака) регулисани Статутом ЈП.

6.1.3. Израда јасног промотивног материјала о понуди где ићи и шта радити (водичи, мапе, интернет страница на релевантним језицима)

Са циљем приближавања могућности и понуде подручја Националног парка Фрушка гора радиће се на сталном ажурирању GIS базе података о културно-историјским споменицима, туристичким локалитетима и излетиштима, као и стазама Фрушкогорског маратона, бицикличким и пешачким стазама. Ове информације ће посетиоцима и локалном становништву бити доступне путем GIS портала Националног парка на адреси <http://77.105.46.140/fruskaGora/>. На овај начин понуда и могућности НПФГ биће доступне широком аудиторију, пре свега страних туриста код којих овај начин осмишљавања одмора примаран, да у складу са својим афинитетима осмисле боравак на подручју Парка.

Са циљем изградње имиџа ЈП „Национални парк Фрушка гора“ као отворене заједнице и њен трајан, транспарентан и активан однос са јавним мњењем радиће се на:

- спровођење континуираних активности кроз разне облике рада (форуме, радионице, сасдтанке и сл.) усмерених ка развоју двосмерне комуникације између ЈП „Национални парк Фрушка гора“, корисника, организација, медија и других субјеката на државном нивоу, као и са међународним субјектима
- унапређивању званичног сајта
- изради маркетиншког материјала
- отварању и промоцији INSTAGRAM профила

6.1.4. Услуге Информативног центра/мини визиторских центара за посетиоце и локално становништво

Информативни центар који се налази на Иришком Венцу представиће се као полазиште свих културних, научних и туристичких збивања у Националном парку Фрушка гора. У склопу Информативног центра налази се природњачка поставка са експонатима који на најбољи начин репрезентују природне и културне вредности Националног парка. Сала информативног центра је адекватно место за одржавање мањих скупова, састанака, предавања или одређених тематских изложби везаних за

очување и унапређивање природе, а у сувенирници се могу купити различити производи са ознакама очувања природе и Националног парка (разгледнице, постери, карте, проспекти, књиге, филмови итд.).

Са циљем побољшања услуге у оквиру Информативног центра, путем сарадње са стручним факултетима, оспособиће се водичка служба, а из редова запослених посебна стручна служба, која је оспособљена да посетиоцима држи предавања, како у природи тако и унутар зграде уз видео пројекције, првенствено филмова о природи Фрушке горе (и других заштићених природних добара) и екологији.

У понуду Информативног центра укључиће се и мини визиторски центар на Поповом чоту. Овај центар се налази у средишњем делу националног парка и посвећен је едукацији посетилаца о пчеларству и геологији Фрушке горе.

У оквиру активности на реализацији пројекта "Унапређење одрживог развоја туризма и екотуристичке понуде Националног парка Фрушка гора" финансираног од стране UNDP-а по конкурсy "Подршка одрживом финансирању система заштићених подручја у Србији", ЈП "Национални парк Фрушка гора" је реализовало набавку 20 теренских бицикала. Ови бицикли ће од наредне сезоне бити распоређени на пунктовима Стражилово (еко-камп), РЈ Врдник и Информативни центар на Иришком Венцу где ће заинтересовани посетиоци моћи да их изнајме и уживају у вожњи Фрушком гором. Уз бицикле посетиоцима ће бити понуђени и ГПС уређаји са снимљеним стазама различитих оптерећења ради вожње ван асфалтираних путева и упознавања Националног парка на овај начин.

На информативном центру ће бити постављен електронски киоск на којем ће бити омогућен приступ GIS порталу Националног парка Фрушка гора и најзначајнијим информацијама из базе партнера јавног предузећа;

6.1.5. Омогућавање тачних информација за друге (нарочито туристичка предузећа) како би они могли пружати добре информације за посетиоце и локално становништво, укључујући и групе и школе

Сарадња на развоју комуникације и пружања информација другим субјектима, посебно субјектима из области туризма, одвијаће се кроз редовно одржавање Форума за развој одрживог туризма на подручју НП Фрушка гора и основану радна група партнера за развој одрживог туризма на подручју НП Фрушка гора. Један од основних циљева биће дефинисање јавности с којима је битно успоставити комуникацију (масс медији, омладина, научне и образовне институције, разидентно становништво, привредни субјекти, удружења, невладине организације, донатори, међународне организације, дијаспора, субјекти комерцијалне рекламе).

Од активности планирано је:

- редовно ажурирање веб странице,

- оспособљавање лица за информисање у чијој је надлежности званична презентација;
- периодично испитивање јавног мњења (путем интернет анкете, упитника, интерактивна веб страница...) и упоредо подстицање на давање повратне информације;
- развијање свести код запослених и спољних сарадника да треба да постоји добра воља за заједничким деловањем с циљем унапређења рада (нпр. заједничка израда пројеката и њихова заједничка реализација);
- ажурно одговарање на е-маил, веб форуме, билтене, учешће на трибинама
- омогућити ефикасан приступ информацијама од значаја – промовисати транспарентност у раду;
- омогућити ефикасан систем комуникација са вишим нивоима власти, отворено и аргументовано заговарати побољшање третмана;
- организовати формалне и неформалне састанке са представницима међународних организација и институција, невладиних организација, удружења, образовних, научних, стручних, спортских и других организација и угледних појединаца;
- редовно праћење информација о ЈП "Национални парк Фрушка гора" и редовно ажурирање профила на друштвеним мрежама

6.1.6. Пружање услуга и организација догађаја и програма за посетиоце и локално становништво, укључујући и групе и школе

Формирање Форума партнера за развој туризма на подручју Националног парка Фрушка гора је представљало део иницијативе ЈП „Национални парк Фрушка гора“ у склопу добијања Сертификата одрживог туризма EUROPARC федерације (ECST – European charter of sustainable tourism) са намером да сви активни представници туристичке делатности, како из државног тако и из приватног и невладиног сектора, постану чланови Форума („stakeholder forum“) који се формирао са циљем заједничких активности и међусобне промоције туристичких вредности на подручју Националног парка Фрушка гора. Визију о удруживању најатрактивнијих и најважнијих туристичких чинилаца на оснивачком форуму подржали су бројни представници из туристичких организација, градских управа за туризам, оснивачи невладиних организација, произвођачи вина, власници салаша, хотела и ресторана.

У наредном периоду очекује се:

- интезивирање сарадње између свих туристичких субјеката на подручју парка, која ће се огледати у међусобној размени и дистрибуцији промотивног материјала, заједничкој организацији скупова и активности, међународној промоцији;
- унапређивање сарадње са медијским кућама, снимање тематских промотивних репортажа и др.;
- учешће на манифестацијама (Новосадско пролеће, Новосадска јесен, Гљиварски дани, Пударски дани, Бранково коло);
- учешће на сајмовима (ЈОРИСТ, Међународни сајмови у склопу ТОС-а и ТОВ-а);

- израда промотивног материјала (флајер о вредностима Националног парка Фрушка гора, каталог еко кампа, туристичка карта Фрушке горе, пропагандне кесе Националног парка, фасцикле са ознаком и др...) финансираће се средствима управљача и делом средстава Министарства пољопривреде и заштите животне средине у износу од 150.000.00 РСД.
- организација догађаја у оквиру обележавања значајних еколошких датума:
  - а. Дан шума (21. март)
  - б. Дан заштите природе (11. април)
  - в. Европски дан паркова (24. мај)
  - г. Дан заштите животне средине (5. јун)
  - д. Дан вода (22. март)
  - ђ. Дан планете земље (22. април)
  - е. Дан биодиверзитета (22. мај)

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	3.183.650,00	јавно предузеће
Министарство пољопривреде и заштите животне средине	150.000,00	

6.2. Задачи и активности на развоју одрживог туризма

6.2.1. Стратегија одрживог туризма са акционим планом

Крајем 2014. године Националном парку Фрушка гора је од стране EUROPARC федерације верификована Стратегија одрживог туризма са акционим планом за 5 година и додељена Европска повеља одрживог туризма (European Charter for sustainable tourism).

Са циљем имплементације Стратегије одрживог туризма, а у складу са законским одредницама, јавно предузеће ће изменити постојећу систематизацију радних места и са дугогодишњим партнерима основати Ресурсни центар за одрживи туризам. Овај центар, настао као резултат пројекта финансираног од стране Европске комисије који је као такав препознат као веома важан чинилац у развоју одрживог туризма у региону, представљаће спону са европским фондовима за развој одрживог туризма и са свим заинтересованим странама (приватна лица, бизнис сектор, локалне самоуправе, НВО и др.).

У склопу израде Стратегије одрживог туризма са акционим планом као основни предуслов формиран је Форум заинтересованих страна (Stakeholder forum) који представља заједничко тело управљача и заинтересованих страна у области одрживог туризма. Кроз овај Форум урађена је SWOT анализа и постављени су основни циљеви Стратегије за првих пет година. Одлуке и смернице донесене на овом Форуму ће се инкорпорирати у рад Ресурсног центра приликом активности усмерених ка развоју одрживог туризма.

Јавно предузеће ће се активно укључивати у све пројектне активности везане за развој одрживог туризма у региону које су усклађене са циљевима Стратегије. На тај начин стално ће се јачати база и везе између свих чинилаца, односно спонтано ће доћи до умрежавања што представља основ функционисања свих сегмената система у ЕУ.

У спровођењу акционог плана посебна пажња ће бити усмерена у подизање капацитета предузећа, сарадња са научно-образовним институцијама кроз протоколе о сарадњи и оспособљавање студената кроз стварање могућности за обављање стручне праксе у јавном предузећу. Кроз адекватно коришћење свих постојећих ресурса јавног предузећа за развој одрживог туризма насталих у претходних неколико година тежиће се ка диверзификацији прихода повећањем учешћа средстава из пружања услуга и смањењу зависности финансирања од одрживог коришћења ресурса.

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	2.000.000,00	јавно предузеће

7. САРАДЊА

7.1. Сарадња и партнерство са локалним становништвом, другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју и невладиним организацијама

Досадашња сарадња са локалним становништвом и другим власницима/корисницима непокретности у Националном парку Фрушка гора у својој основи је имала накнаду за коришћење подручја. Често су постављана питања и покретане иницијативе усмерене ка повећању транспарентности рада управљача. Стварање одрживог система заштите у својој основи садржи сарадњу свих заинтересованих страна на доношењу одлука везаних за управљање националним парком и стварање позитивних услова за решавање проблема.

Активности:

1. Анализирање могућности повезивања свих заинтересованих страна и њихово учешће у процесу доношења одлука везаних за управљање НП кроз Савет корисника подручја у складу са одредницама предлога Закона о националним парковима
2. Оснивање Савета корисника по доношењу Закона о националним парковима
3. Израда Програма едукације локалног становништва
4. Организација радног састанка са невладиним сектором
5. Организација радног састанка са представницима МЗ и локалним самоуправама
6. Наставак сарадње са осталим заинтересованим партнерима

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	117.820,00	јавно предузеће, заинтересовани партнери

7.2. Међународна сарадња

Приоритет менаџмента Парка дефинисан је у визији Националног парка Фрушка гора којег треба представити међународној заједници са свим његовим природним и створеним вредностима кроз промоцију у стручним организацијама. Препознатљивост Националног парка Фрушка гора у међународним оквирима омогућиће остваривање сарадње са другим европским националним парковима, размену искустава, размену кадрова и др. повластице.

Активности:

1. Активно учествовање у активностима EUROPARC федерације
2. Укључивање стручњака у EUROSITE организацију
3. Наставак сарадње и успостављање twining активности са регионалним парком Adda Nord из Италије
4. Повезивање паркова на Дунаву

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	600.000,00	јавно предузеће

7.3. Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих паркова из окружења

Као зачетник иницијативе за оснивање Асоцијације националних паркова и заштићених подручја Србије и кроз активно учешће представника јавног предузећа у радној групи за оснивање Асоцијације паркова динарског лука, јавно предузеће је дало велики допринос са циљем умрежавања управљача и размене искустава између стручњака из Србије и региона, као и досадашњим активностима и раду ових Асоцијација. Током 2015. године, планиран је наставак учествовања у раду ове Асоцијације и укључивање у асоцијацију паркова динарског лука (Dinaric arc parks)

7.4. Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др.

Током 2015. године, јавно предузеће ће континуирано обавештавати о активностима, изменама, пројектима и стручним радовима које спроводи сва информативна гласила и стручне часописе путем web сајта, facebook профила, e-mail кореспонденције, као и непосредно путем конференција за штампу посвећених појединачним темама. На тај начин ће се остваривати адекватнија промоција подручја и развијати свест о потреби очувања подручја Националног парка.

8. ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

8.1. Реорганизација предузећа

8.1.1. Израда систематизације предузећа

Систематизација ЈП израђена је 1993. године након оснивања и од тада није било значајнијих измена. Као иницијатор израде Мастер плана одрживог развоја подручја Фрушке горе кроз који су дефинисане активности и мере развоја свих важнијих делатности овог региона, јавно предузеће ће у току имплементације преузети део обавеза на развоју делатности туризма, споредних шумских производа и др. које су дефинисане кроз законску регулативу као делатности управљача.

Активности:

- Израда систематизације предузећа у складу са Законом о јавним предузећима ("Службени гласник РС" бр. 119/2012)
- Имплементација систематизације

8.2. Едукација запослених

Јачање капацитета управљача у највећој мери је оствариво кроз менаџмент људских ресурса. Менаџмент људских ресурса у себи обухвата и процес континуиране едукације и усавршавања кадрова. Процес развоја основне делатности заштите природе и ресурса и потребе за усавршавањем кадрова у коришћењу модерних технологија наметнуће у наредном периоду потребу интензивног рада на едукацији, пре свега стручних лица и чувара природе.

Активности:

- Организација курса за коришћење GIS softwera
- Организација курсева енглеског језика за запослене
- Стално учешће на стручним скуповима у земљи и иностранству- по позиву

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	400.000,00	јавно предузеће

8.3. Имплементација GIS технологије у систем управљања и укључивање у мрежу NATURA 2000

Имплементација GIS технологије у систем управљања представља приоритет ЈП којим се унапређује систем заштите и контрола подручја. Укључивањем у мрежу NATURA 2000 и преузимањем обавеза које из тога проистичу, ЈП је неопходан ефикасан систем праћења стања и ресурса са циљем успешнијег очувања и унапређења станишта која су укључена у ову мрежу.

Активности:

1. Рад на ортофото снимцима и ажурирање базе
2. Прикупљање, обрада и дигитализација карата и подлога
3. Ажурирање базе података о изворима
4. Ажурирање базе података о туристичким капацитетима
5. Ажурирање базе података ловства
6. Ажурирање базе података о културно-историјском наслеђу и споменицима
7. Ажурирање базе података подацима о станишту и врстама
8. Преузимање базе станишта и врста на основу успостављене мреже NATURA 2000 кроз државни пројекат

Извор средстава	Планирана средства	Извршилац посла
Управљач	689.100,00	јавно предузеће

9. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН - Табела прихода (унети име заштићеног подручја)

	Извори прихода	Износ у динарима
1	Средства Буџета Републике Србије	10.000.000,00
	Министарство пољопривреде и заштите животне средине	10.000.000,00
2	Средства Буџета Аутономне покрајине	10.000.000,00
	Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	5.000.000,00
	Покрајински секретаријат за пољопривреду, шумарство и водопривреду	5.000.000,00
3	Средства буџета јединице локалне самоуправе	
4	Сопствени приходи	368.420.000,00
	Приходи од обављања делатности	323.420.000,00
	Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	45.000.000,00
	Остали сопствени приходи	
5	Средства донација, поклона и помоћи	1.000.000,00
	Донација	1.000.000,00
6	Остала средства	
Укупно приходи		389.420.000,00

в.д. директора

дипл.правник Радован Дурутовић

Садржај

1.	УВОД	1
1.1.	Положај Националног парка Фрушка гора.....	1
1.2.	Национални парк Фрушка гора у међународном контексту.....	1
1.3.	Визија Националног парка Фрушка гора.....	1
2.	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА	2
3.	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЂЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	3
3.1	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима.....	3
3.1.1	Флора, фауна и фунгија.....	3
3.1.1.1	Картирање природних реткости и утврђивање стања популација.....	3
3.1.1.2	Редовно прађење стања популација природних реткости.....	3
3.1.1.3	Заштита орла крсташа.....	3
3.1.1.4	Евидентирање алохтоних врста флоре и фауне.....	4
3.1.2	Ливаде и ливадо-степе.....	5
3.1.2.1	Прађење обрастања травнатих површина жбунастом вегетацијом.....	5
3.1.2.2	Одржавање пашњака на ливадо-степским површинама које се налазе ван граница Националног парка.....	5
3.1.3	Шуме.....	6
3.1.3.1	Мониторинг шумских екосистема и установљивање показатеља екосистемског приступа газдовању шумама.....	6
	Наставак прађења стања шумских екосистема на биоиндикацијским тачкама европске мреже нивоа 1, нивоа 2 и нивоа 3.....	6
3.1.3.2	Прађење кретања популација штетних инсеката.....	6
3.1.3.3	План развоја шума у НПФГ.....	7
3.1.3.4	Израда основа и програма газдовања.....	7
3.1.3.5	Израда Програма заштите шумских екосистема.....	8
3.1.3.6	Дијагнозно-прогнозна служба.....	8
3.1.3.7	Мере заштите од пожара.....	9
3.1.4	Геонаслеђе.....	10
3.1.4.1	Истраживање, мониторинг и одржавање објеката.....	10
3.2	Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима.....	10
3.3	Управљање природним ресурсима.....	11
3.3.1	Задаци и активности на заштити и управљању шумама.....	11
3.3.1.1	Израда оперативних планова.....	11
3.3.1.2	Прађење процеса обнове у различитим шумским екосистемима.....	14
3.3.1.3	Унапређење одрживог коришћења шума увођењем информационих технологија.....	14
3.3.1.4	Контакти са стручњацима.....	14
3.3.1.5	Постављање огледних површина за различите помоћне мере природном обнављању.....	15
3.3.1.6	Постављање огледних површина везаних за социјалне функције шума.....	15
3.3.2	Задаци и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном.....	16
3.3.2.1	Реинтродукција врста.....	16
3.3.2.2	Израда планских докумената и њихово спровођење.....	16
3.3.2.3	Побољшање услова у ловишту.....	16
3.3.2.3.1	Додатна прихрана у зимском периоду.....	16
3.3.2.3.2	Изградња ловно-техничких и ловно-узгојних објеката.....	17
3.3.2.4	Едукација ловочувара.....	17
3.3.2.5	Формирање базе података.....	18
3.3.2.6	Активна и континуирана сарадња са научним, образовним, ловним и другим	

институцијама	18
3.3.3 Задаци и активности на заштити, развоју и управљању водама.....	19
3.3.3.1 Израда катастра изворишта, водених токова и акумулација и израда пројеката њиховог уређења	19
3.3.3.2 Одрживо коришћење и мониторинг водених екосистема и рибљег фонда у њима	19
3.3.3.3 Задаци и активности на заштити, развоју и управљању пољопривредним земљиштем.....	20
3.3.4 Активности на заштити и коришћењу споредних шумских производа и др.	21
3.4 Рад чуварске службе	22
3.4.1 Бруто зараде чувара.....	22
3.4.2 Остали трошкови чуварске службе.....	22
3.4.3 Набавка средстава рада.....	22
3.5 Рад осталог особља.	23
4. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНО- ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА.....	24
4.1 Научни пројекти	24
4.1.1 Пројекат „Мониторинг и упоредна истраживања концентрације полутаната у шумским екосистемима НП Фрушка гора“, носилац пројекта: Шумарски факултет, Београд	24
4.1.2 Пројекат „Истраживање фауне паукова Фрушке горе“	24
4.1.3 Пројекат „Мониторинг ретких и угрожених врста фауне инсеката Фрушке горе“	24
4.1.4 Пројекат "Истраживања и мониторинга фауне Invertebrata са посебним освртом на ретке и ендемичне врсте"	25
4.1.5 Пројекат „Диверзитет ентомофауне НП Ђердап – компаративна анализа са диверзитетом ентомофауне НП Фрушка гора - Национални паркови на Дунаву“	25
4.1.6 Пројекат „Диверзитет ентомофауне НП Тара – компаративна анализа са диверзитетом ентомофауне НП Фрушка гора.....	26
4.1.7 Пројекат „Заштита и унапређење гнездећих услова шумских сова <i>Strix aluco</i> “	26
4.1.8 Пројекат „Истраживање фунгије Фрушке горе“	26
4.1.9 Пројекат „Диверзитет ксилофагних инсеката и епиксилних гљива НП.....	26
4.1.10 Пројекат „Унапређење општекорисних функција шума у НП Фрушка гора“	27
4.1.11 Пројекат „Дефинисање мера за биолошку контролу ширења пажесена (<i>Ailanthus altissima</i> /Mill/Swingle) и ревитализацију угрожених састојина на подручју НП Фрушка гора"	27
4.1.12 Пројекат „Еко-физиолошки аспекти презимљавања економски значајних дефолијатора из реда <i>Lepidoptera</i> на подручју НП Фрушка гора“	27
4.2 Образовање, популаризација и промоција научних истраживања у Националном парку Фрушка гора.....	28
4.3 Комуникација са научним установама	28
4.4 Израда стратешког документа "Научна истраживања у Националном парку Фрушка гора".....	28
5. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	29
5.1 Мере и услови.....	29
5.1.1 Решавање имовинско-правних односа унутар Парка.....	29
5.1.1.1 Набавка и ажурирање катастарских података	29
5.1.1.2 Спровођење решења према Закону о реституцији земљишта црквеним заједницама	29
5.1.1.3 Учешће у поступку о реституцији физичким лицима	30
5.1.1.4. Утврђивање границе Националног парка Фрушка гора	30
5.1.1.5. Решење проблема легализације и одржавања приватних објеката у границама НПФГЗ1	30
5.1.2. Сарадња са другим корисницима и издавање услова за планско уређење простора.....	32
5.1.2.1. Спровођење одредница ППППН Фрушке горе до 2022. године	32
5.1.2.2. Праћење јавних увида урбанистичких планова и активно учешће	33
5.2. Планиране активности других корисника подручја.....	33
5.3. Активности и учешће управљача на просторном планирању, изградњи и уређењу грађевинског земљишта, инфраструктурног планирања и уређења, изградњи рекреативне инфраструктуре, на санацији подручја итд	35
5.3.1. Планско уређење простора.....	35
5.3.1.1. Израда урбанистичких планова приоритетних локалитета	35
1. Изградња објеката и уређење грађевинског земљишта.....	Error! Bookmark not defined.
5.3.2. Одржавање, санација и уређење постојећих објеката и инфраструктуре	36
5.3.2.1. Легализација објеката.....	36
5.3.2.2. Поступак одржавања и санације објеката и инфраструктуре	37
5.3.2.3. Опременање и одржавање излетничке и рекреативне инфраструктуре	37
6. ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА.....	39
6.1. Стратегија комуникације	39

6.1.1.	Комуникација о подручју Националног парка Фрушка гора	39
6.1.2.	Утицај на промотивне активности других (у региону, других предузећа и сл.)	39
6.1.3.	Израда јасног промотивног материјала о понуди где ићи и шта радити (водичи, мапе, интернет страница на релевантним језицима)	40
6.1.4.	Услуге Информативног центра/мини визиторских центара за посетиоце и локално становништво	40
6.1.5.	Омогућавање тачних информација за друге (нарочито туристичка предузећа) како би они могли пружити добре информације за посетиоце и локално становништво, укључујући и групе и школе	41
6.1.6.	Пружање услуга и организација догађаја и програма за посетиоце и локално становништво, укључујући и групе и школе	42
6.2.	Задаци и активности на развоју одрживог туризма	43
6.2.1.	Стратегија одрживог туризма са акционим планом	43
7.	САРАДЊА	45
7.1.	Сарадња и партнерство са локалним становништвом, другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју и невладиним организацијама	45
7.2.	Међународна сарадња	45
7.3.	Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих паркова из окружења	46
7.4.	Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др.	46
8.	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	47
8.1.	Реорганизација предузећа	47
8.1.1.	Израда систематизације предузећа	47
8.2.	Едукација запослених	47
8.3.	Имплементација GIS технологије у систем управљања и укључивање у мрежу NATURA 2000	47
9.	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	49

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-1631/2014-17

Датум: 17.03.2015. године

Немањина 22-26

ЈЕРК
ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„НАЦИОНАЛНИ ПАРК ФРУШКА ГОРА”

Број 700

06.04. 2015 год.
СРЕМСКА КАМЕНИЦА

Министарство пољопривреде и заштите животне средине, државни секретар, по Решењу о овлашћењу број 119-01-13/2/2015-09 од 12. јануара 2015. године, на основу члана 54. став 4. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка) и члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10 и 99/14), даје

САГЛАСНОСТ

на

Програм управљања
Националним парком „Фрушка гора” за 2015. годину

Образложење

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора”, које управља Националним парком Фрушка гора, дописом број 2415 од 17. новембра 2014. године доставило је на сагласност овом министарству Програм управљања Националним парком Фрушка гора за 2015. годину (у даљем тексту: Програм управљања). Одлуку о усвајању Програма управљања донео је Надзорни одбор Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора” на седници одржаној 14. новембра 2014. године.

У складу са сугестијама датим од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине дописом број 568 од 19. марта 2015. године достављен је коригован Програм управљања, на који Министарство даје сагласност.

Програм управљања садржи приоритетне задатке, организационе и материјално-финансијске претпоставке и елементе за обављање послова управљања, односно циљеве заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање, детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја, приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава, а у складу са Законом о заштити природе.

Ова сагласност је саставни део Програма управљања Националним парком Фрушка гора за 2015. годину.

Достављено:

- ЈП „НП Фрушка гора”,
Змајев трг 1
21208 Сремска Каменица
- Архива.

